

podle motivů k zákonu čís. 76/27 (tisk. 1000 str. 454) na posavadních normách podstatně nic býti změněno. Platí tedy exekuční řád. Podle něho je soud povolán, by nejvyšší podání rozvrhl (§§ 214, 216 a násl. ex. ř.), to jest, by mezi účastníky o zástavních a jiných právech věcných, nevyjímaje daně a práva zástavní jim příslušející, rozhodl. Náleží proto soudům při rozvrhu zkoumati oprávněnost nároků u pohledávek daňových na přednostní uspokojení (§ 213 ex. ř.), tudíž také zkoumati, zdali předpoklady pro uspokojení v požadovaném pořadí jsou dány. K předpokladům těm náleží, pokud jde o daně v § 265 zák. o přímých daních uvedené, také ručení prodaného objektu za ony daně a soud je proto povolán a přísluší mu zabývati se i otázkou ručení podle uvedeného paragrafu a ji řešiti. Nepochybil proto rekursní soud ani první soud, když se onou otázkou u požadovaného nedoplatku činžovní daně zabýval. Ježto šlo jednak o nedoplatek z části starší než dvouletý, počítajíc zpět od příklepu, který, nejsa knihovně zajištěn, přednostního práva nepožíval, a ježto mimo to prodaná nemovitost nebyla podle spisů činžovní budovou ani příslušenstvím takové budovy, nýbrž zahradou a nezastavenou stavební parcelou, která činžovní dani nepodléhá (§ 143), tudíž za ni neručila (§ 265), nepochybil rekursní soud, když požadovaný nedoplatek činžovní daně z nejvyššího podání nepřikázal.

Čís. 13019.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).

Výhrada určitého územního obvodu pro konání služeb jest podstatnou částí služební smlouvy obchodního cestujícího ve smyslu § 26 čís. 2 zák.

Lhostejno, že přijetím nového obchodního cestujícího pro týž obvod nebyl zmenšen nárok na provise, any příslušely i z obchodů ujednaných novým obchodním cestujícím.

Zaměstnanec, vystupuje předčasně ze služebního poměru, není povinen, by oznámil zaměstnavateli ihned důvod předčasného vystoupení; stačí, byl-li tu zákonný důvod v době zrušení služebního poměru a prokáže-li se teprve na soudě.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1933, Rv II 620/31.)

Žalobce byl zaměstnán u žalované firmy jako obchodní cestující pro určitý územní obvod. Když žalovaná přijala pro týž územní obvod jiného obchodního cestujícího, vystoupil žalobce ze služby u žalované a domáhal se na ní žalobou, o niž tu jde, služebních požitků za výpovědní dobu. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

N e j v y š š í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolání žalobcovo jest oprávněno, pokud vytýká napadenému rozsudku právní mylnost (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) v tom směru, že odvolací soud v přijetí nového obchodního cestujícího žalovanou firmou pro týž

rayon, který byl vyhrazen smluvně žalobci, nespatoval porušení podstatného ustanovení služební smlouvy se žalobcem a tudíž důležitý důvod opravňující žalobce k předčasnému vystoupení ze služby. V souzené věci není sporu o tom, že žalobce byl ve službách žalované firmy od roku 1921 jako obchodní cestující, že mu byl smluvně vyhrazen určitý územní obvod, a to okres kroměřížský a uhersko-brodský, část okresu hulínského, vsetínského a část Slovenska, kde žalobce uzavíral pro žalovanu obchody a z uzavřených obchodů měl smluveny provise. Žalovaná firma přednesla sice v žalobní odpovědi, že v rayonu uhersko-brodském nebyl žalobce zástupcem výlučným, protože prý v tomto rayonu byl vedle něho oprávněn uzavírat obchody také její tehdejší ředitel Max F.; ale toto její tvrzení nemá významu pro souzený spor, ježto žalobce nespatoval porušení své služební smlouvy a důležitý důvod k vystoupení ze služby v tom, že v jeho vyhrazeném rayonu uzavíral nějaké obchody ředitel Max F., nýbrž v tom, že žalovaná firma přijala pro rayon, vyhrazený smluvně jemu, nového obchodního cestujícího Aloisa K.-a a že tento nový cestující uzavíral tam obchody pro žalovanou v době, kdy žalobce byl ještě ve službách žalované firmy. Nižšími soudy bylo zjištěno, že si žalovaná firma skutečně zjednala Aloisa K.-a jako obchodního cestujícího pro týž rayon, jako měl žalobce, a to již koncem prosince 1930, že konečné dojednání o tom se stalo dne 3. ledna 1931, že tento nový obchodní cestující byl v doprovodu Rudolfa S.-a na obchodní cestě již dne 3. ledna 1931, tudíž v době, kdy žalobce byl ještě ve službách žalované firmy, a že Alois K. dne 3. ledna 1931 ukazoval v kavárně knížku, že cestuje pro žalovanou firmu, a chlubil se, že pro ni již udělal obchod. Podle § 26 čís. 2 zákona o obch. pom. ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. zák. jest považovati za důležitý důvod opravňující zaměstnance k předčasnému vystoupení, poruší-li zaměstnavatel podstatná ustanovení služební smlouvy. Podstatné ustanovení služební smlouvy s obchodním pomocníkem záleží zejména i v určení druhu a rozsahu služebních úkonů (§ 6 odst. (1) zák. o obch. pom.). Byl-li žalobci jako obchodnímu cestujícímu smluvně vyhrazen určitý územní obvod pro konání jeho služeb, nelze pochybovati o tom, že tato smluvní výhrada byla proň podstatnou částí služební smlouvy. Žalobce ve sporu právem zdůrazňoval, že pro obchodního cestujícího má závažný význam znalost poměrů zákaznických a trvalý a nepřerušovaný styk se zákaznictvem v určitém obvodě a že proto má obchodní cestující veliký zájem na tom, by zůstal stále v osobním styku se zákazníky. Nezáleží na tom, že tu jde vlastně — jak uvedl soud odvolací — o zákazníky firmy a odběratele jejího zboží, neboť rozhodné jest jen, že výhrada určitého rayonu jest podstatnou částí služební smlouvy obchodního cestujícího. Zjištěné jednání žalované firmy, která si zjednala pro obvod vyhrazený smluvně žalobci bez jeho vědomí a souhlasu nového obchodního cestujícího, jenž pak v témže obvodě konal i obchodní cestu, a to vše v době, co žalobce byl ještě ve službách žalované firmy, jest považovati za počín protismluvním, porušující podstatně služební smlouvu žalobcovu. Na tom nic nemění okolnost, že přijetím nového obchodního cestujícího nebyl zmenšen žalobcův nárok na provise, protože žalobce měl podle § 11 odst. (3) zák. o obch. pom. nárok na pro-

vise i z obchodů ujednaných tímto novým obchodním cestujícím, neboť požitky nejsou jediným kusem smluvním a smlouva služební může být podstatně porušena i tehdy, když se protismluvní opatření nedotýká služebních požitků v neprospěch zaměstnancův (viz rozh. čís. 2367 sb. n. s.). Ostatně nelze tvrditi, že žalobce nemohl být poškozen na nároku na provise, neboť není vyloučeno, že svou osobní činností při svých osobních známostech by byl mohl vyzískati na provisích více než nový, dosud nezpracovaný cestující. Pokud se v napadeném rozsudku zdůrazňuje, že v dopisu ze dne 8. ledna 1931, kterým oznámil právní zástupce žalobcův žalované firmě přerušeni služebního poměru, nebylo uvedeno jako důvod tohoto přerušeni, že byl přijat nový obchodní cestující, jest k tomu připomenuti, že zaměstnanec, vystupuje předčasně ze služebního poměru, není povinen, by oznámil zaměstnavateli ihned důvod předčasného vystoupení, nýbrž, že stačí, byl-li tu zákonný důvod v době zrušení služebního poměru a prokáže-li se teprve na soudě (rozh. čís. 7384 sb. n. s.). Tím, že si žalovaná firma zjednala nového obchodního cestujícího pro obvod vyhrazený smluvně žalobci a že tento nový cestující konal tam obchodní cestu v době, kdy žalobce byl ještě u žalované v poměru služebním, byl dán žalobci žalovanou firmou důležitý důvod k předčasnému zrušení služebního poměru podle § 26 zák. o obch. pom., tento důvod byl žalobcem ve sporu uplatněn a prokázán a žalovaná firma jest proto žalobci povinna k náhradě podle ustanovení § 29 zák. o obch. pom. Tento nárok byl žalobcem soudně uplatněn ve lhůtě § 34 zák. o obch. pom. Nižší soudy, neuznavše v tomto smyslu a zamítнувše žalobu, pochybily po stránce právní a dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s. jest tudíž opodstatněn.

Čís. 13020.

Byl-li žalobní nárok o zaplacení více než 5.000 Kč opírán původně jen o pracovní poměr, za řízení před okresním soudem, příslušným podle § 42 zákona o pracovních soudech, pak opřel žalobce svůj nárok i o právní důvod vyplývající z § 1435 obč. zák, jež uplatnil pro případ, že by se stal právní důvod žaloby z pracovního poměru neudržitelný, šlo o změnu žaloby, a, nesouhlasil-li žalovaný se změnou i z toho důvodu, že jest vyloučena příslušnost okresního soudu, nebylo lze změnu žaloby povolit, třebaš byl okresní soud vzhledem k předpisu § 42 zákona o pracovních soudech příslušným k projednání žaloby opřené o pracovní poměr, bez ohledu na výši hodnoty předmětu sporu.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1933, R I 963/33.)

Žalobu o zaplacení 58.000 Kč, zadanou na krajském soudě v P., opřela žalobkyně jen o smlouvu čelední. Krajský soud v P. usnesením ze dne 12. července 1932 postoupil věc okresnímu soudu v S. podle §§ 2, 3 a 42 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. jako soudu příslušnému k rozhodnutí tohoto sporu z poměru pracovního. Za řízení na okresním soudě v S. opřel žalobce přípravným spisem ze dne 25. dubna 1933 žalobní nárok i o bezdůvodné obohacení žalované pozůstalosti ve